

(ร่าง)  
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี  
ว่าด้วยการประชุมของหน่วยงานของรัฐผ่านระบบดิจิทัล  
พ.ศ. ....

โดยที่ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบันทำให้การประชุมสามารถปรึกษาหารือผ่านระบบดิจิทัลได้โดยสะดวกแม้จะมีได้อยู่ในสถานที่เดียวกัน เป็นการประหยัดต้นทุนระยะเวลาในการจัดการประชุม และการเดินทางไปร่วมประชุม ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน จึงสมควรกำหนดวิธีการประชุมของหน่วยงานของรัฐผ่านระบบดิจิทัล ให้มีมาตรฐานและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประชุมของหน่วยงานของรัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ....”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“การประชุมผ่านระบบดิจิทัล” หมายความว่า การประชุมที่กระทำผ่านระบบควบคุมการประชุมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถสื่อสารโต้ตอบกันได้ทั้งเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ โดยผู้ร่วมประชุมสามารถประชุมปรึกษาหารือและแสดงความคิดเห็นระหว่างกันได้ แม้จะมีได้อยู่ในสถานที่เดียวกัน ในขณะที่มีการประชุม

“ระบบควบคุมการประชุม” หมายความว่า ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ใดๆ ทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย ทั้งประเภทใช้สายและประเภทไร้สาย และมีการสื่อสารข้อมูลกัน เพื่อให้ผู้ร่วมประชุมสามารถเข้าถึงและใช้งานสำหรับการประชุมผ่านระบบดิจิทัลได้

“ความมั่นคงปลอดภัย” หมายความว่า การดำรงไว้ซึ่งความลับ (confidentiality) ความถูกต้อง ครบถ้วน (integrity) และสภาพพร้อมใช้งาน (availability) ของระบบควบคุมการประชุม รวมทั้งคุณสมบัติอื่น ได้แก่ ความถูกต้องแท้จริง (authenticity) ความรับผิดชอบ (accountability) การห้ามปฏิเสธความรับผิดชอบ (non-repudiation) และความน่าเชื่อถือ (reliability) ของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องหรือเกิดจากการประชุมตามระเบียบนี้

“อุปกรณ์สื่อสารของผู้ร่วมประชุม” หมายความว่า อุปกรณ์สื่อสารของหน่วยงานของรัฐ หรือที่ผู้ให้บริการจัดไว้ให้ หรือของส่วนตัวของผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งมีความมั่นคงปลอดภัยและน่าเชื่อถือ โดยผู้ให้บริการได้รับรองแล้วว่าสามารถใช้ในการประชุมตามระเบียบนี้ได้

“ผู้ควบคุมระบบ” หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่ดูแลและบริหารจัดการระบบควบคุมการประชุมตั้งแต่เริ่มทำการประชุมจนกระทั่งเสร็จสิ้นการประชุมในแต่ละครั้ง

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า ผู้ให้บริการระบบควบคุมการประชุมผ่านระบบดิจิทัลตามระเบียบนี้

“ผู้มีหน้าที่จัดการประชุม” หมายความว่ารวมถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม บุคคลผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมมอบหมายให้มีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้มีการประชุมผ่านระบบ ดิจิทัล หรือฝ่ายเลขานุการ

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ไม่ใช่บังคับกับการประชุมในเรื่องที่มีการกำหนดชั้นความลับ ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ และเรื่องอื่นที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือมติ คณะรัฐมนตรีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้

## หมวด ๑

### บททั่วไป

-----

ข้อ ๖ ในการประชุมเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐ อาจประชุมผ่านระบบดิจิทัลตามระเบียบนี้ก็ได้

หากมีกรณีที่ต้องจ่ายเบี้ยประชุมให้แก่ผู้ร่วมประชุม ให้จ่ายเบี้ยประชุมแก่ผู้ร่วมประชุม ซึ่งได้แสดงตนเข้าร่วมประชุมตามระเบียบนี้ได้

ข้อ ๗ การประชุมผ่านระบบดิจิทัลตามระเบียบนี้ ต้องกำหนดให้มีสถานที่ประชุมหลักอยู่ ภายในราชอาณาจักร และให้ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมอยู่ในสถานที่ดังกล่าวในขณะที่มีการประชุมด้วย

ผู้ร่วมประชุมซึ่งมีได้อยู่ในสถานที่ประชุมตามวรรคหนึ่ง อาจเข้าร่วมประชุมตามระเบียบนี้ได้ หากผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมเห็นว่าผู้ร่วมประชุมดังกล่าวอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมและมีความพร้อม สำหรับการประชุม

ข้อ ๘ การส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมจะส่งด้วยวิธีการ ทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ในการนี้ ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมต้องจัดเก็บสำเนาหนังสือเชิญประชุมและ เอกสารประกอบการประชุมไว้เป็นหลักฐานด้วย

ข้อ ๙ ในการประชุมผ่านระบบดิจิทัล ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมต้อง

(๑) จัดให้ผู้ร่วมประชุมแสดงตนก่อนร่วมการประชุม โดยอาจกระทำผ่านระบบการพิสูจน์ และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลก็ได้

(๒) จัดให้มีการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ ของผู้ร่วมประชุมทุกคนตลอด ระยะเวลาที่มีการประชุมในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ในช่วงของการประชุมที่ต้องการให้เป็น ความลับ

(๓) จัดเก็บข้อมูลที่เกิดขึ้นจากระบบควบคุมการประชุมในแต่ละครั้ง ทั้งข้อมูลเสียงหรือทั้ง เสียงและภาพ รวมถึงข้อมูลอื่นที่เกิดจากการประชุม

(๔) จัดทำรายงานการประชุมเป็นหนังสือ และในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๑๐ เมื่อผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมกำหนดให้จัดการประชุมผ่านระบบดิจิทัลในการประชุมครั้งใดแล้ว ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมต้องดำเนินการเพื่อให้มีการใช้ระบบควบคุมการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนจัดการประชุม โดยจะต้องจัดให้มีผู้ควบคุมระบบที่สามารถบริหารจัดการระบบเพื่อตรวจสอบการทำงานและแก้ไขปัญหาให้กับผู้ร่วมประชุมโดยการเข้าถึงระบบแบบระยะไกล (remote access) ได้ด้วย ทั้งนี้ ระบบควบคุมการประชุมจะต้องพร้อมทำงานก่อนการประชุม

## หมวด ๒

### มาตรฐานการประชุมผ่านระบบดิจิทัล

-----

ข้อ ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐและเพื่อประโยชน์ในการรับฟังพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายทั้งในคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีอื่นใด ให้หน่วยงานของรัฐใช้ระบบควบคุมการประชุมที่มีการจัดเก็บข้อมูลอยู่ในราชอาณาจักร ทั้งข้อมูลการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ รวมถึงข้อมูลที่เกิดจากการประชุมทั้งปวง โดยให้ผู้ให้บริการรับรองว่าสามารถจัดส่งข้อมูลดังกล่าวให้กับหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้จัดการประชุมได้

ให้ผู้ให้บริการจัดเก็บข้อมูลที่เกิดจากระบบควบคุมการประชุมไว้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่การประชุมได้แล้วเสร็จ

ข้อ ๑๒ ให้มีการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ ของผู้ร่วมประชุมทุกคนตลอดระยะเวลาที่มีการประชุม รวมทั้งข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่เกิดจากการบันทึกดังกล่าว โดยบันทึกในระบบควบคุมการประชุม

## หมวด ๓

### มาตรฐานระบบควบคุมการประชุม

-----

ข้อ ๑๓ ระบบควบคุมการประชุมตามระเบียบนี้ อย่างน้อยจะต้องมีองค์ประกอบพื้นฐานของการดำเนินการซึ่งมีระบบที่มีความมั่นคงปลอดภัย ดังนี้

(๑) ทำให้ผู้ร่วมประชุมสามารถสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กันได้สองทางด้วยเสียงหรือทั้งเสียงและภาพโดยผ่านระบบดิจิทัลในเวลาเดียวกัน

(๒) เชื่อมโยงสถานที่ประชุมตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปเข้าด้วยกันในเวลาเดียวกัน

(๓) ทำให้ผู้ร่วมประชุมสามารถรับรองการแสดงตัวตนของผู้ร่วมประชุมด้วยกันได้

(๔) มีอุปกรณ์นำเข้าข้อมูลจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น โทรศัพท์ กล้องโทรทัศน์ ไมโครโฟน เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องโทรสาร เครื่องกราฟภาพ เป็นต้น

(๕) มีอุปกรณ์เพื่อทำหน้าที่เชื่อมโยงหรือแปลงสัญญาณเสียงหรือทั้งเสียงและภาพที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่เอื้ออำนวยต่อการรับชมและรับฟังของผู้ร่วมประชุม แล้วแต่กรณี

(๖) มีรูปแบบการใช้งานเพื่อให้ประธานในที่ประชุมหรือผู้ควบคุมระบบสามารถส่งสัญญาณเสียงหรือสัญญาณภาพหรือทั้งสัญญาณเสียงและสัญญาณภาพเป็นการชั่วคราว หรือหยุดการส่งข้อมูลให้อุปกรณ์สื่อสารของผู้ร่วมประชุมเครื่องใดเครื่องหนึ่งภายในระบบได้ทันทีหากมีเหตุจำเป็นหรือมีกรณีฉุกเฉิน

(๗) ในระหว่างการประชุมผู้ร่วมประชุมทุกคนต้องสามารถดูข้อมูลการประชุมที่กำลังนำเสนอในที่ประชุมผ่านอุปกรณ์สื่อสารของผู้ร่วมประชุมได้ตลอดระยะเวลาการประชุม เว้นแต่จะมีการงดการส่งสัญญาณเสียงหรือสัญญาณภาพหรือทั้งสัญญาณเสียงและสัญญาณภาพเป็นการชั่วคราว หรือหยุดการส่งข้อมูลให้อุปกรณ์สื่อสารของผู้ร่วมประชมนั้น โดยมีเหตุจำเป็นหรือมีกรณีฉุกเฉิน

(๘) มีระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อทำหน้าที่เก็บรักษา รวบรวม ประเมินผลการลงคะแนนของผู้ร่วมประชุม ไม่ว่าจะเป็นการลงคะแนนในทางลับหรือโดยเปิดเผย

นอกจากนี้ อาจมีองค์ประกอบพื้นฐานของการทำงานเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) มีอุปกรณ์แสดงผลข้อมูลที่ถูกส่งผ่านมาจากเทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นข้อมูลที่ผู้ร่วมประชุมสามารถรับรู้ได้ เช่น ลำโพง จอภาพ เครื่องฉายภาพวิดีโอ (video projector) อุปกรณ์แสดงผลที่เป็นเอกสาร (hard copy) เป็นต้น

(๒) ห้องประชุมหลักจะต้องมีการจัดการรักษาความปลอดภัยทางกายภาพ รวมทั้งมีการติดตั้งวัสดุเพื่อทำหน้าที่ซับเสียงที่เหมาะสมกับสภาพของห้องประชุม เพื่อป้องกันเสียงก้องหรือเสียงสะท้อน

ข้อ ๑๔ มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบควบคุมการประชุม ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) มีเทคโนโลยีและมาตรการป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเกิดขึ้นกับข้อมูลนั้นเว้นแต่การรับรองหรือบันทึกเพิ่มเติม หรือการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตามปกติในการติดต่อสื่อสาร การเก็บรักษา หรือการแสดงซึ่งไม่มีผลต่อความหมายของข้อมูลนั้น เพื่อให้สามารถยืนยันได้ว่าได้ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการรักษาความถูกต้องของข้อมูลตั้งแต่การสร้างจนเสร็จสมบูรณ์ และสามารถแสดงข้อมูลนั้นในภายหลังได้

(๒) มีวิธีการที่เชื่อถือได้ในการระบุตัวตนผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบควบคุมการประชุม เพื่อให้สามารถยืนยันได้ว่าข้อมูลที่ได้บันทึกไว้ได้ดำเนินการโดยผู้มีสิทธิในการเข้าถึงเท่านั้น โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมเรื่อง ดังต่อไปนี้

(ก) การระบุตัวตน (Identification)

(ข) การยืนยันตัวตน (Authentication)

(ค) การอนุญาตเฉพาะผู้มีสิทธิเข้าถึง (Authorization)

(ง) ความรับผิดชอบต่อผลของการกระทำ (Accountability)

(๓) มีการบันทึกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่เกิดจากระบบควบคุมการประชุม เพื่อให้สามารถทราบข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง ปลายทาง เวลา วันที่ ปริมาณ ระยะเวลา หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์นั้น โดยในการเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ต้องใช้วิธีการที่มีความมั่นคงปลอดภัยด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ ดังต่อไปนี้

(ก) เก็บในสื่อ (Media) ที่สามารถรักษาความครบถ้วนถูกต้องแท้จริง (Integrity)

และระบุตัวบุคคล (Identification) ที่เข้าถึงสื่อดังกล่าวได้

(ข) มีระบบการเก็บรักษาความลับของข้อมูลที่จัดเก็บ และกำหนดชั้นความลับในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และไม่ให้ทั้งผู้ควบคุมระบบและผู้ดูแลระบบสามารถแก้ไขข้อมูลที่เก็บรักษาไว้ เช่น การเก็บไว้ใน Centralized Log Server หรือการทำ Data Archiving หรือทำ Data Hashing เป็นต้น เว้นแต่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้สามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ เช่น ผู้ตรวจสอบระบบสารสนเทศขององค์กร (IT Auditor) หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

(ค) ต้องตั้งนาฬิกาของอุปกรณ์บริการทุกชนิดให้ตรงกับเวลาอ้างอิงสากล เพื่อให้ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์มีความถูกต้องและนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง

#### หมวด ๔

#### มาตรฐานหลังการประชุมผ่านระบบดิจิทัล

-----

ข้อ ๑๕ เมื่อการประชุมผ่านระบบดิจิทัลเสร็จสิ้นในแต่ละครั้ง ผู้ให้บริการต้องส่งมอบข้อมูลที่เกิดขึ้นจากระบบควบคุมการประชุม ทั้งข้อมูลเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ รวมถึงข้อมูลอื่นที่เกิดจากการประชุม ให้กับผู้มีหน้าที่จัดการประชุมภายในระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันสิ้นสุดการประชุมในแต่ละครั้ง โดยจัดเก็บในสื่อ (Media) ที่สามารถรักษาความครบถ้วนถูกต้องแท้จริง (Integrity) และระบุตัวบุคคล (Identification) ที่เข้าถึงสื่อดังกล่าวได้ พร้อมทั้งจัดให้มีมาตรการป้องกันข้อมูลดังกล่าวมิให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเกิดขึ้นกับข้อมูลนั้น

ข้อ ๑๖ ให้ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมรับมอบข้อมูลที่เกิดจากระบบควบคุมการประชุมตามข้อ ๑๕ พร้อมทั้งจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวด้วยวิธีการที่มีความมั่นคงปลอดภัย และตามกำหนดระยะเวลาที่มีกฎหมายบัญญัติ หรือกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้

ข้อ ๑๗ กรณีที่หน่วยงานของรัฐกำหนดให้มีการทำลายข้อมูลการประชุมออกจากสื่อ (Media) ใดๆ ของผู้ให้บริการและผู้ควบคุมระบบภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ให้บริการและผู้ควบคุมระบบต้องจัดให้มีเทคโนโลยีและวิธีการที่มีความมั่นคงปลอดภัยในการทำลายสิ้นไปซึ่งข้อมูลการประชุมออกจากสื่อบันทึกข้อมูลของผู้ให้บริการและผู้ควบคุมระบบนั้น

ประกาศ ณ วันที่ .. เดือน .... พ.ศ. ....

นายกรัฐมนตรี